SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.16.2022

Druk nr 2729
Warszawa, 27 października 2022 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjętą przez Senat na 51. posiedzeniu w dniu 27 października 2022 r. uchwałę

- w sprawie ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe.

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

UCHWAŁA

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 27 października 2022 r.

w sprawie ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 października 2022 r. ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w tytule ustawy wyrazy „przez gospodarstwa domowe" zastępuje się wyrazami „dla gospodarstw domowych";

2) w art. 3 w ust. 1 wyrazy „z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych" zastępuje się wyrazami „z przeznaczeniem do sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego";

3) w art. 3 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do umowy, o której mowa w ust. 3, dołącza się kopię certyfikatu jakości potwierdzającego parametry jakościowe paliwa stałego, wystawionego najpóźniej 30 dni przed wydaniem paliwa.";

4) w art. 3 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Za roszczenia zgłoszone przez gospodarstwo domowe z tytułu nienależytej jakości dostarczonego paliwa stałego odpowiada wojewoda.";

5) w art. 3:

a) w ust. 6 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się wyrazy „przy czym miejsce składowania paliwa stałego przez podmiot wprowadzający do obrotu nie może być położone dalej, niż w odległości 100 kilometrów od siedziby gminy.",

b) dodaje się ust. 13 w brzmieniu:

„13. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz miejsc składowania paliwa stałego przez podmioty wprowadzające do obrotu, mając na uwadze zapewnienie realizacji określonego w ust. 6 wymogu odległości tych miejsc od siedzib gmin.";

6) w art. 4 w ust. 8 wyrazy „2200 złotych" zastępuje się wyrazami „2000 złotych";

7) w art. 4 w ust. 8 i 9 po wyrazach „na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3," dodaje się wyrazy „a jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu jest także innym podmiotem prowadzącym sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego – na podstawie umowy sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego,";

8) w art. 5 w ust. 7 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli cena sprzedaży paliwa stałego przez gminę przekroczy kwotę określoną w umowie, o której mowa w art. 3 ust. 3, organem obowiązanym do jej pokrycia jest wojewoda.";

9) w art. 5 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Prowadzenie przez gminę sprzedaży, o której mowa w ust. 1, za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 3, nie wymaga zmian ich statutów, innych dokumentów powołujących lub regulaminów organizacyjnych.";

10) dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Gmina może powierzyć innym jednostkom organizacyjnym lub podmiotom, w tym w szczególności wymienionym w art. 5 ust. 5:

1) zawarcie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, lub
2) odbiór paliwa stałego z miejsca jego składowania przez podmiot wprowadzający do obrotu, lub
3) sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego na rzecz osób

fizycznych w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie tej gminy.

2. Do podmiotów, którym gmina powierzyła wykonywanie czynności wskazanych w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące gminy.";

11) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nie popełnia przestępstwa, o którym mowa w art. 231 § 1 lub 3 oraz art. 296 § 1, 1a, 3 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855), osoba dokonująca zamówień udzielanych w celu realizacji zadań określonych w przepisach niniejszej ustawy, osoba, o której mowa w art. 12, w zakresie dokonywania przez nią weryfikacji wniosków o zakup paliwa stałego, oraz osoba obowiązana do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą podmiotu wprowadzającego do obrotu, która podjęła lub wykonała decyzję o sprzedaży gminie, podmiotowi, o którym mowa w art. 5 ust. 5, lub innemu podmiotowi paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie z przeznaczeniem do sprzedaży dla gospodarstw domowych w ramach zakupu preferencyjnego.";

12) w art. 7 w ust. 2 wyrazy „do sprzedaży gospodarstwom domowym" zastępuje się wyrazami „dla gospodarstw domowych";

13) w art. 13 w ust. 7 skreśla się zdanie drugie oraz skreśla się art. 24;

14) skreśla się art. 15;

15) w art. 16:

a) w ust. 1 i 4, w ust. 8 w pkt 4 oraz w ust. 9 w pkt 2 po wyrazach „na podstawie umów, o których mowa w art. 3 ust. 3," dodaje się wyrazy „a jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu jest także innym podmiotem prowadzącym sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego – na podstawie umów sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego,",

b) w ust. 9 w pkt 1 po wyrazach „o której mowa w art. 3 ust. 3" dodaje się wyrazy

„a jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu jest także innym podmiotem prowadzącym sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego – każdej umowy sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego";

16) w art. 16 w ust. 9 w pkt 4 wyrazy „przez gospodarstwa domowe" zastępuje się wyrazami „dla gospodarstw domowych";

17) w art. 25, w art. 163e wyrazy „przez gospodarstwa domowe" zastępuje się wyrazami „dla gospodarstw domowych";

18) w art. 26 w pkt 1 w lit. b w tiret drugim, w pkt 8 wyrazy „przez gospodarstwa domowe" zastępuje się wyrazami „dla gospodarstw domowych";

19) w art. 27 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w art. 2:

a) po ust. 3b dodaje się ust. 3c–3e w brzmieniu:

„3c. W przypadku, gdy pod jednym adresem miejsca zamieszkania zamieszkuje więcej niż jedno gospodarstwo domowe i w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. nie jest możliwe ustalenie odrębnego adresu miejsca zamieszkania dla poszczególnych gospodarstw domowych zamieszkujących pod tym adresem w odrębnych lokalach, nie stosuje się ust. 3a i 3b do gospodarstwa domowego, którego źródłem ogrzewania jest oddzielne lub współdzielone źródło ciepła.

3d. W przypadku, o którym mowa w ust. 3c, gospodarstwu domowemu, które zajmuje lokal, dla którego nie było możliwe ustalenie odrębnego adresu, wójt, burmistrz albo prezydent miasta przyznaje dodatek węglowy w drodze decyzji administracyjnej, jeżeli w wyniku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego organ ten ustalił zamieszkiwanie pod jednym adresem w odrębnych lokalach kilku gospodarstw domowych oraz wykorzystywanie przez te gospodarstwa oddzielnego lub współdzielonego źródła ogrzewania. Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego sporządza się notatkę

służbową. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje wpisu źródła ciepła do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, jeżeli źródło nie było wcześniej zgłoszone do tej ewidencji, bez konieczności składania odpowiedniej deklaracji.

3e. W przypadku gdy w lokalu, o którym mowa w ust. 3d, zamieszkuje więcej niż jedno gospodarstwo domowe, jeden dodatek węglowy przysługuje dla wszystkich gospodarstw domowych zamieszkujących w tym lokalu.",

b) po ust. 15e dodaje się ust. 15f i 15g w brzmieniu:

„15f. W przypadku posiadania informacji wskazujących, że osoba, która nie złożyła wniosku o wypłatę dodatku węglowego, spełnia warunki jego przyznania wynikające z ustawy, wójt, burmistrz albo prezydent miasta może przeprowadzić wywiad środowiskowy w celu ustalenia prawa do tego dodatku. Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego sporządza się notatkę służbową. W takim przypadku organ ten przyznaje dodatek w drodze decyzji administracyjnej z urzędu, bez konieczności składania wniosku oraz bez składania odpowiedniej deklaracji dokonuje wpisu źródła ciepła do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, jeżeli źródło nie było wcześniej zgłoszone do tej ewidencji. Przepis art. 3 ust. 2 stosuje się.

15g. Dodatek węglowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym także, gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1, nie zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, do dnia 11 sierpnia 2022 r., a w wyniku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego ustalono, że źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest źródło, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego sporządza się notatkę służbową. Wpis do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, dokonywany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta z urzędu bez konieczności składania odpowiedniej deklaracji.";";

20) w art. 28 w pkt 1 wyrazy „przez gospodarstwa domowe" zastępuje się wyrazami „dla gospodarstw domowych";

21) dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z wykonywaniem ustawy wójt, burmistrz albo prezydent miasta może:

1) wprowadzić niezbędne zmiany w planie dochodów i wydatków budżetu gminy;
2) dokonać czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).";

22) w art. 30 w ust. 1 wyrazy „gospodarstwom domowym" zastępuje się wyrazami „z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych";

23) dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. 1. Do postępowań w sprawie wypłaty dodatku węglowego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 27, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. W przypadku, gdy wójt, burmistrz albo prezydent miasta odmówił przyznania dodatku węglowego, zgodnie z art. 2 ust. 16 ustawy zmienianej w art. 27, w sytuacji, o której mowa w art. 2 ust. 3c i 15g tej ustawy, wnioskodawca może złożyć ponownie wniosek o wypłatę tego dodatku.";

24) w art. 32 po wyrazach „na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3” dodaje się wyrazy „, a jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu jest także innym podmiotem prowadzącym sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego – na podstawie umowy sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego”;

25) w art. 34 w ust. 1 wyrazy „4920 mln” zastępuje się wyrazami „4 920 000 000”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 października 2022 r. ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe, postanowił wprowadzić do jej tekstu 25 poprawek.

Przyjmując poprawki nr 1, 12, 16, 17, 18, 20 i 22 Senat postanowił zapewnić ustawie wewnętrzną spójność. Tytuł ustawy – „o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe", nie odpowiada meritum ustawy. Zgodnie bowiem z jej art. 1 pkt 1, określa ona zasady, warunki i tryb sprzedaży przez niektóre podmioty paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych.

Gospodarstwo domowe nie może być stroną umowy sprzedaży paliwa stałego, ponieważ nie posiada zdolności do czynności prawnych. Zgodnie natomiast z art. 14 ustawy, zakupu paliwa dokonuje osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, z przeznaczeniem dla tego gospodarstwa.

Poprawką nr 2 Senat jednoznacznie wskazał termin, do którego prowadzi się zakup preferencyjny węgla kamiennego. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy, w terminie do dnia 30 kwietnia 2023 r. podmiot wprowadzający do obrotu może sprzedawać gminom paliwo stałe, z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych. Literalna wykładnia tego przepisu prowadziłaby do wniosku, że po 30 kwietnia 2023 r. przedsiębiorca wprowadzający do obrotu węgiel kamienny, każdorazowo przed sprzedażą węgla gminie, powinien weryfikować, na jaki cel będzie on przeznaczony.

Poprawka nr 3 wskazuje, że certyfikat jakości potwierdzający parametry jakościowe paliwa stałego, którego kopia dołączana jest do umowy, musi zostać wystawiony najpóźniej 30 dni przed wydaniem paliwa. Senat chciał w ten sposób zapobiec przypadkom dopuszczania do obrotu niewłaściwie magazynowanego paliwa o słabej jakości.

Poprawką nr 4 Senat wskazał, że za roszczenia zgłoszone przez gospodarstwo domowe z tytułu nienależytej jakości dostarczonego paliwa stałego odpowiada wojewoda. Preferencyjna sprzedaż węgla przez gminy jest bowiem w istocie zadaniem zleconym gminie.

Poprawką nr 5 Senat przesądził, że miejsce składowania paliwa stałego przez podmiot wprowadzający do obrotu nie może być położone dalej, niż w odległości 100 kilometrów od siedziby gminy, natomiast minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi,

w drodze rozporządzenia, wykaz miejsc składowania paliwa, mając na uwadze zapewnienie realizacji wymogu odległości tych miejsc od siedzib gmin. Ograniczy to koszty transportu węgla oraz przyspieszy jego dowóz do gmin.

Poprawka nr 6 obniża cenę paliwa stałego, po której inny podmiot sprzedaje paliwo stałe na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych, z 2200 złotych brutto za tonę paliwa stałego do 2000 złotych. W przypadku, gdyby duża liczba gmin zdecydowała się na powierzenie swych zadań podmiotom profesjonalnie zajmującym się dotychczas sprzedażą węgla, zapis ten uniemożliwi narażenie mieszkańców na ewentualne spekulacje cenowe.

Poprawki nr 7, 15 i 24 rozstrzygają o sposobie ubiegania się o rekompensatę w sytuacji, w której podmiot wprowadzający do obrotu jest jednocześnie tzw. innym podmiotem samodzielnie sprzedającym węgiel dla gospodarstw domowych na terenie gminy. Z treści art. 4 ust. 6 ustawy wynika, że podmiot wprowadzający do obrotu może być jednocześnie innym podmiotem, czyli samodzielnie sprzedawać węgiel dla gospodarstw domowych na terenie gminy, która nie zawarła z wprowadzającym do obrotu stosownej umowy. W takiej sytuacji podmiot występujący jednocześnie w dwóch rolach nie będzie mógł zawrzeć umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, a z kolei bez takiej umowy nie będzie się mógł ubiegać o rekompensatę, o której mowa w art. 16.

Poprawką nr 8 Senat wskazał, że jeżeli cena sprzedaży paliwa stałego przez gminę przekroczy kwotę określoną w umowie sprzedaży, organem obowiązanym do jej pokrycia będzie wojewoda. Poprawka została uchwalona na ewentualność, gdyby koszty transportu, składowania i sprzedaży paliwa stałego przekroczyły sumę przeznaczoną na te zadania w ustawie.

Poprawka nr 9 przesądza, że prowadzenie przez gminę sprzedaży paliwa za pośrednictwem innych podmiotów, nie wymaga zmian ich statutów, innych dokumentów powołujących lub regulaminów organizacyjnych. Ułatwi to znacząco wykonanie ustawy.

Poprawką nr 10 Senat postanowił umożliwić gminom powierzanie innym jednostkom organizacyjnym lub podmiotom, czynności wynikających z ustawy: zawarcia umowy sprzedaży węgla, odbioru węgla z miejsca jego składowania lub sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego. Wiele gmin nie dysponuje potencjałem wystarczającym do sprawnej realizacji tych zadań.

Poprawka nr 11 zwalnia od odpowiedzialności karnej osoby, które dopuściły się przestępstwa nadużycia uprawnień przez funkcjonariusza, w celu realizacji zadań określonych w ustawie. Uchwalona przez Sejm ustawa wyłącza odpowiedzialność osoby obowiązanej do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą podmiotu wprowadzającego węgiel do obrotu, brak natomiast takich rozwiązań dla osób odpowiedzialnych za tożsame działania w gminach.

Poprawka nr 13 uchyla przepisy zwalniające od opłaty skarbowej wydanie zaświadczenia potwierdzającego wypłacenie dodatku węglowego. Zdaniem Senatorów nie ma uzasadnienia, aby pozbawiać gminy dochodu z tych opłat, zwłaszcza w ustawie nakładającej na gminy nowe obowiązki.

Poprawka nr 14 uchyla przepis wskazujący, w jakim zakresie materię związaną z zakupem preferencyjnym paliwa stałego można regulować uchwałą rady gminy. Senatorowie uznali, że rada gminy powinna mieć swobodę regulacji w takim zakresie, w jakim dane kwestie nie znalazły się w ustawie.

Poprawką nr 19 Senat uregulował sytuację gospodarstw domowych, które zamieszkują pod jednym adresem w odrębnych lokalach, jednak nie posiadają odrębnych adresów zamieszkania.

Poprawka nr 21 zmierza do tego, aby dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z wykonywaniem ustawy wójt, burmistrz albo prezydent miasta mógł wprowadzać niezbędne zmiany w planie dochodów i wydatków budżetu gminy. Rozwiązanie takie ułatwi gminom wykonanie ustawy.

Poprawką nr 23 Senat przesądził, że do postępowań w sprawie wypłaty dodatku węglowego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy ustawy o dodatku węglowym w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Poprawka nr 25 zapewnia ustawie spójność terminologiczną.